

POWIATOWY URZĄD PRACY

41-902 Bytom, ul. Łagiewnicka 15, tel./fax 032 281-70-19, 032 281-33-07

RAPORT - II/P/2008

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Bytom, marzec 2009r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP
2. PODSTAWOWE INFORMACJE O RYNKU PRACY W BYTOMIU
3. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)
4. ANALIZA NAPŁYWU BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)
5. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)
6. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
7. WNIOSKI

1. WSTĘP

Istotą działalności Urzędu Pracy jest pomoc w zapewnieniu pracodawcom odpowiednio przygotowanej kadry a osobom bezrobotnym szans na pracę odpowiadającą ich przygotowaniu, możliwościom i oczekiwaniom. Dla realizacji tych założeń niezbędne jest permanentne monitorowanie rynku pracy pod kątem podaży i popytu na pracę. Ważne jest także zapewnienie bieżącej koordynacji kształcenia zawodowego młodzieży i szkoleń bezrobotnych z potrzebami rynku pracy.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, formułowanie ocen, wniosków i ostrzeżeń dla systemu kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych pełni dwie podstawowe funkcje: deskryptywną - opisuje rzeczywistość lokalnego rynku pracy, koncentrując się przede wszystkim na różnych aspektach jego nierównowagi oraz funkcję normatywną - pozwala na formułowanie ocen i wniosków dla systemu kształcenia zawodowego, szkolenia bezrobotnych, poradnictwa zawodowego i ma służyć pełniejszemu dopasowaniu strumienia popytu na pracę i podaży pracy.

Rzetelna informacja ma ogromny wpływ na podejmowanie efektywnych decyzji związanych z rynkiem pracy. Opracowany monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych ma na celu w sposób pośredni zwiększyć szanse zatrudnienia osób bezrobotnych oraz zainicjować działania samorządów, instytucji, organizacji publicznych i prywatnych. Niniejsze opracowanie zawiera analizę skali i struktury bezrobocia w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych ofert pracy. Bada także zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę pracowników oraz określa kierunki zmian w odniesieniu do kierunków kształcenia na poziomie szkoły oraz szkoleń na poziomie urzędów pracy i innych instytucji szkoleniowych, aby wpływały one w sposób korzystny na procesy zachodzące na rynku pracy.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe zostały wyznaczone w oparciu o wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy. Przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba poszukujących pracy w tym zawodzie. Przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Natomiast

przez zawód w równowadze należy rozumieć zawód, na który występuje na danym rynku pracy takie samo zapotrzebowanie, jak liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

2. PODSTAWOWA INFORMACJE O RYNKU PRACY W BYTOMIU – STAN NA 31.12.2008 r.

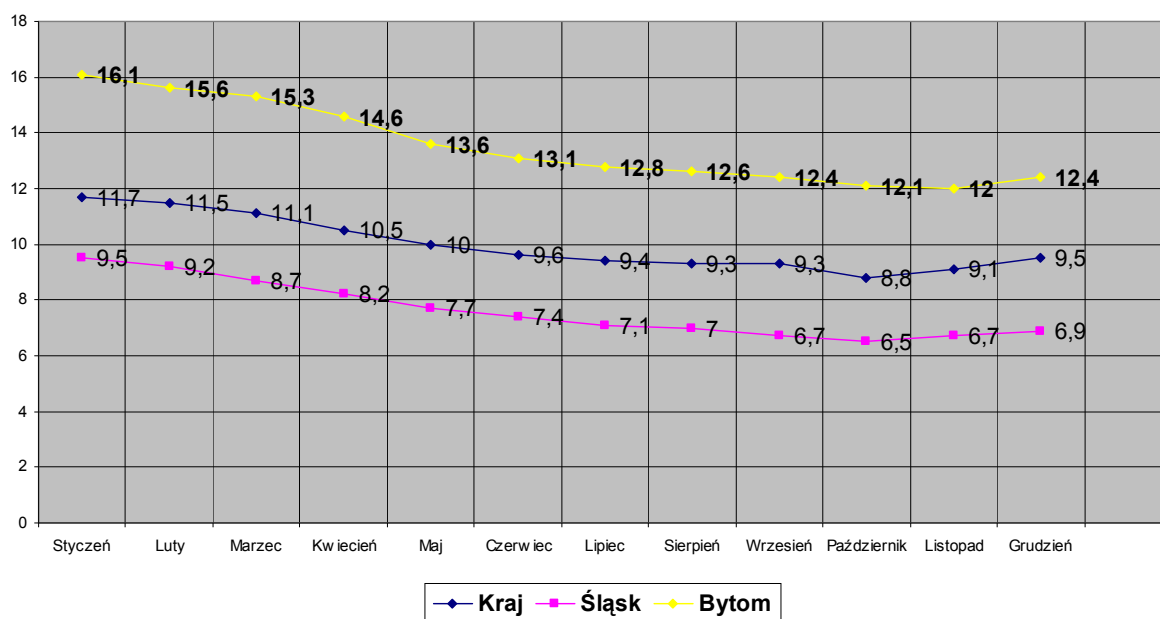
Na koniec grudnia 2008r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu zarejestrowanych było **6.791** osób. Spośród nich:

- 4.277 (62,2%) bezrobotnych stanowiły kobiety,
- 5.342 (78,7%) osób poprzednio pracowało,
- 64 (0,9%) osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy,
- 818 (12,1%) posiadało prawo do zasiłku dla bezrobotnych,
- 959 (14,1%) bezrobotnych to młodzież w wieku 18 -24 lata,
- 386 (5,7%) to osoby niepełnosprawne.

Stopa bezrobocia w Bytomiu i wybranych miastach na tle kraju w okresie styczeń 2008r. - grudzień 2008r.

Stopa bezrobocia	31.01.2008	29.02.2008	31.03.2008	30.04.2008	31.05.2008	30.06.2008	31.07.2008	31.08.2008	30.09.2008	31.10.2008	30.11.2008	31.12.2008
Polska	11,7%	11,5%	11,1%	10,5%	10,0%	9,6%	9,4%	9,3%	9,3%	8,8%	9,1%	9,5%
Województwo Śląskie	9,5%	9,2%	8,7%	8,2%	7,7%	7,4%	7,1%	7,0%	6,7%	6,5%	6,7%	6,9%
Bytom	16,1%	15,6%	15,3%	14,6%	13,6%	13,1%	12,8%	12,6%	12,4%	12,1%	12,0%	12,4%
Katowice	3,3%	3,0%	2,8%	2,6%	2,4%	2,1%	2,0%	1,9%	1,8%	1,8%	1,8%	1,9%
Chorzów	12,8%	12,8%	11,7%	11,2%	10,2%	9,7%	9,3%	9,3%	8,9%	8,6%	8,6%	8,3%
Gliwice	6,4%	6,0%	5,6%	5,3%	4,9%	4,8%	4,8%	4,7%	4,4%	4,3%	4,5%	4,6%
Zabrze	13,2%	13,0%	12,4%	11,8%	11,4%	10,9%	10,3%	9,9%	9,2%	8,8%	9,0%	9,3%
Ruda Śląska	7,1%	7,1%	6,6%	6,3%	5,8%	5,6%	5,3%	5,2%	5,4%	4,9%	5,0%	5,0%

Stopa bezrobocia w Bytomiu na tle województwa i kraju w okresie styczeń- grudzień 2008r.

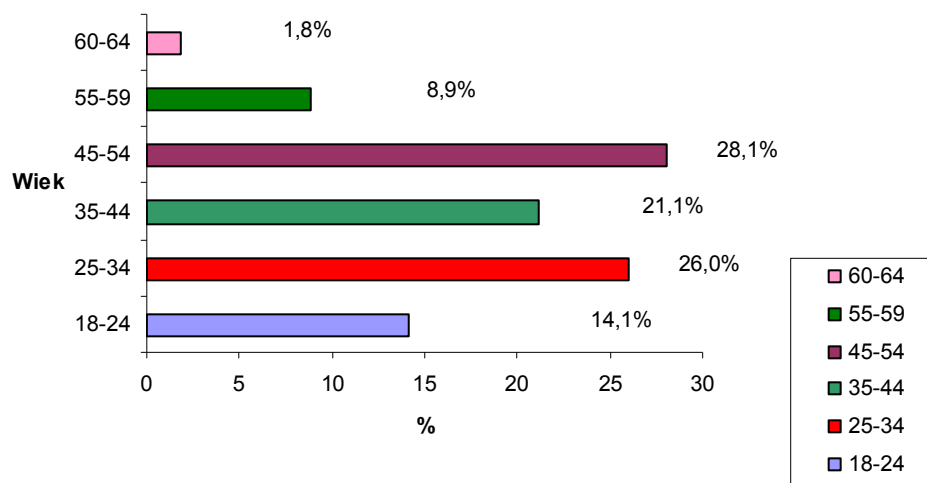
Wielkość bezrobocia.

Bezrobotni zarejestrowani w PUP w Bytomiu w okresie grudzień.2000r. – 2008r.

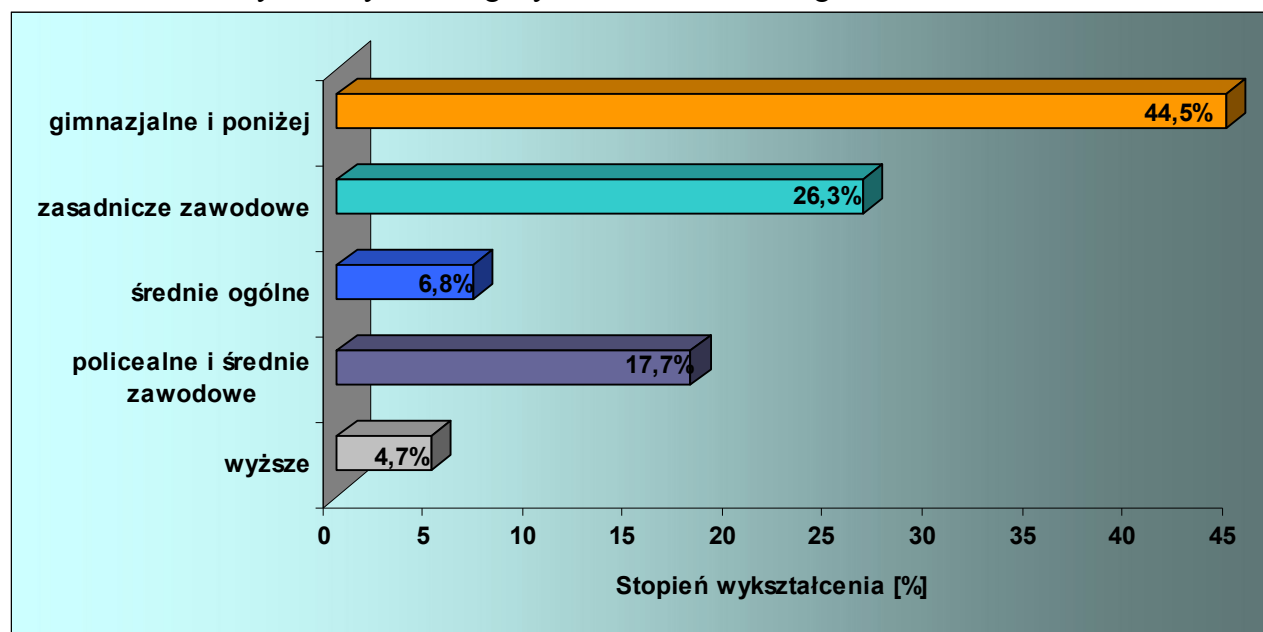
Stan na dzień	Bezrobotni ogółem
31.12.2000	13.353
31.12.2001	16.031
31.12.2002	17.775
31.12.2003	17.853
31.12.2004	16.912
31.12.2005	15.186
31.12.2006	12.341
31.12.2007	8.935
31.12.2008	6.791

Struktura bezrobocia wg wieku, wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy.

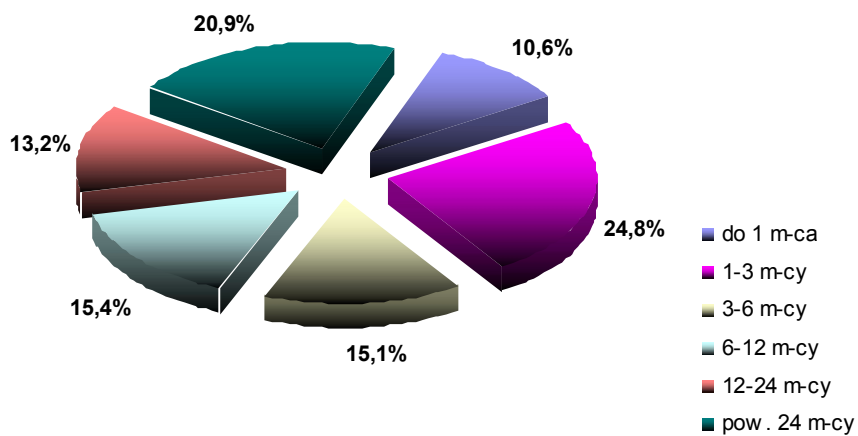
Struktura bezrobotnych w Bytomiu wg wieku - stan na grudzień 2008r.

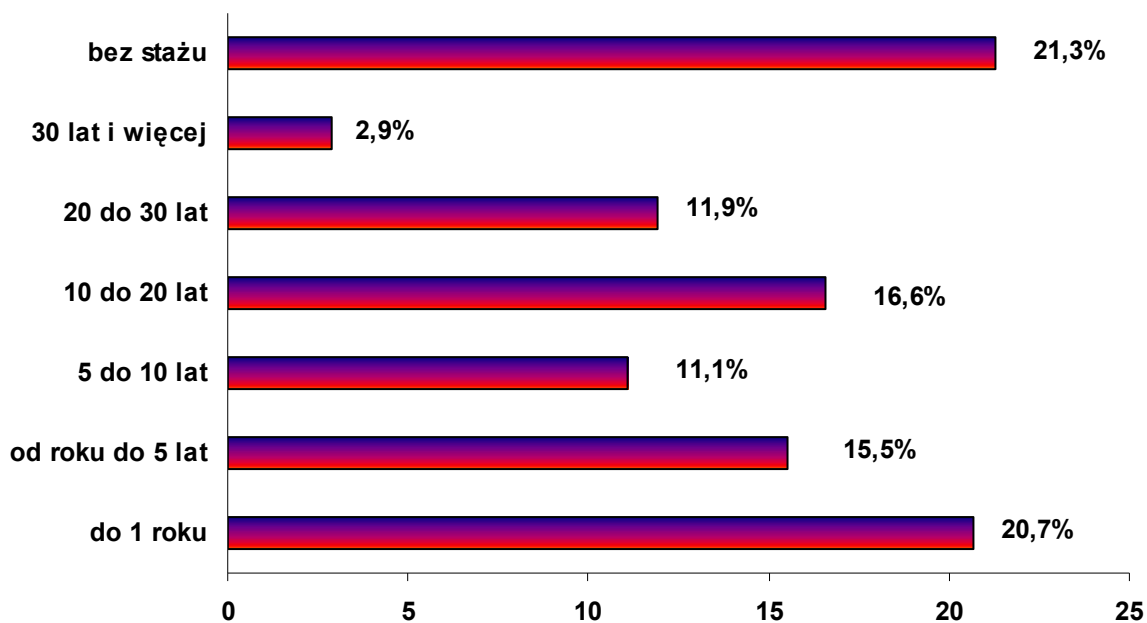
Struktura bezrobotnych w Bytomiu wg wykształcenia - stan na grudzień 2008r.

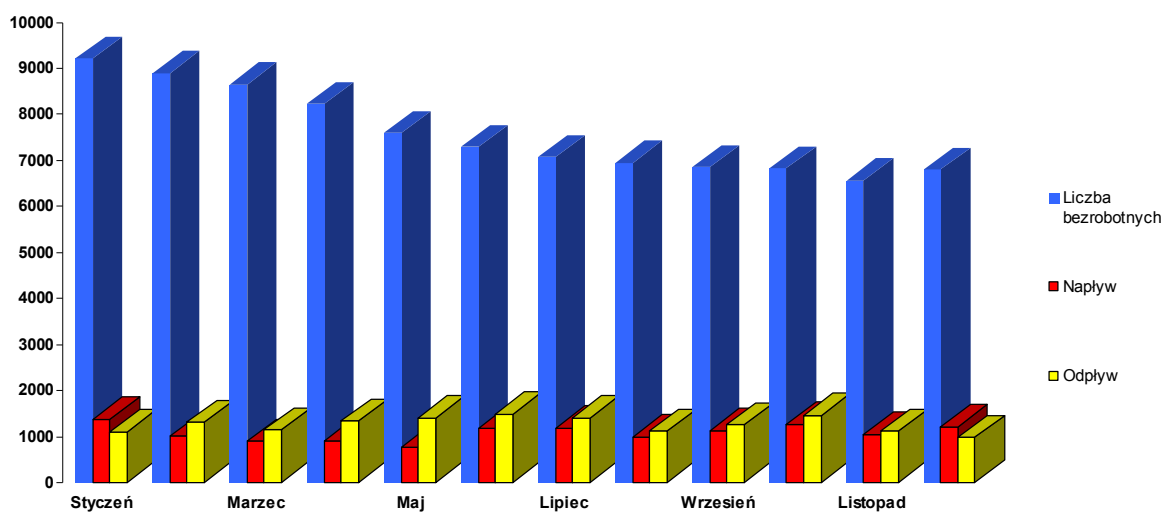
Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy – stan na grudzień 2008r.

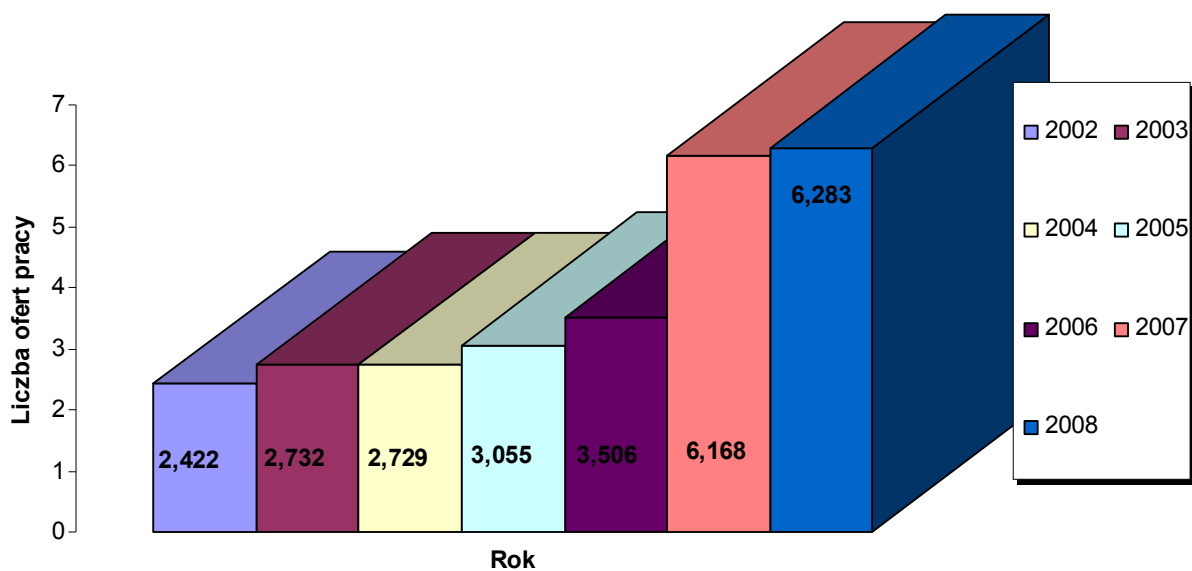
Struktura bezrobotnych wg stażu pracy – stan na grudzień 2008r.

Struktura bezrobotnych –napływ i odpływ bezrobocia – stan na grudzień 2008r.

Liczba ofert pracy – w latach 2002 – 2008.

3. ANALIZA BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Analizując strukturę bezrobocia wg grup zawodowych w Bytomiu w stosunku do ogólnej grupy bezrobotnych można określić następujące grupy zawodów występujące najliczniej i najrzadziej na lokalnym rynku pracy.

Struktura bezrobocia wg grup zawodów – najliczniej występujące zawody

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1	72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	12,27%	3,12 %
2	52	Modelki i demonstratorzy	11,74 %	17,95 %
3	71	Górnicy i robotnicy budowlani	9,06 %	1,02 %
4	74	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	8,32 %	11,13 %
5	51	Pracownicy usług osobistych i ochrony	7,55 %	10,43 %
6	34	Pracownicy pozostałych specjalności	6,32 %	9,37 %
7	31	Średni personel techniczny	6,23 %	3,25 %
8	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	4,98 %	3,55 %
9	41	Pracownicy obsługi biurowej	4,75 %	6,31 %
10	24	Pozostali specjaliści	4,57 %	5,66 %

Wymienione w tabeli grupy zawodów są grupami dominującymi. Reprezentanci tych grup stanowią 75,79 % wszystkich osób bezrobotnych.

Struktura bezrobocia wg grup zawodów – najrzadziej występujące zawody

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1	23	Specjaliści szkolnictwa	0,68 %	0,96 %
2	22	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	0,58 %	0,83 %
3	62	Ogrodnicy	0,40 %	0,46 %
4	12	Kierownicy dużych i średnich organizacji	0,40 %	0,25 %
5	61	Rolnicy	0,32 %	0,40 %
6	13	Kierownicy małych przedsiębiorstw	0,11 %	0,12 %
7	64	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,11 %	0,18 %
8	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	0,04 %	0,03 %
9	33	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	0,02 %	0,0 %
10	63	Leśnicy i rybacy	0,02 %	0,0 %

Przedstawione powyżej 10 grup zawodów reprezentowane jest przez zaledwie 2,68 % ogółu bezrobotnych.

Struktura bezrobotnych absolwentów kształtuje się zdecydowanie inaczej. Najliczniej reprezentowane grupy zawodów przedstawia poniższa tabela.

Struktura bezrobocia wg grup zawodów – najliczniej występujące zawody wśród absolwentów

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Absolwenci ogółem	Kobiety
1	24	Pozostali specjaliści	30,43 %	34,06 %
2	31	Średni personel techniczny	15,94 %	5,49 %
3	34	Pracownicy pozostałych specjalności	13,04 %	17,58 %
4	51	Pracownicy usług osobistych i ochrony	10,14 %	14,28 %
5	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	5,78 %	4,39 %
6	22	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	4,35 %	5,49 %
7	74	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	4,35 %	6,59 %
8	52	Modelki i demonstratorzy	2,90 %	3,30 %
9	22	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	2,90 %	2,20 %
10	71	Górnicy i robotnicy budowlani	2,90 %	1,10 %

Dane te odzwierciedlają inną strukturę wykształcenia młodzieży w stosunku do ogółu bezrobotnych. Większość zarejestrowanej młodzieży posiada kwalifikacje wynikające wprost z legitymowania się wykształceniem wyższym lub średnim. Podane grupy obejmują 92,73 % ogółu absolwentów.

Analizując bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu według zawodów stwierdza się, że w 2008 roku najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem zawodowym lub niższym. Wymienione w poniższej tabeli zaledwie 20 zawodów agregują 3889 osób, które stanowią 57,27 % wszystkich zarejestrowanych osób.

Struktura bezrobocia wg zawodów – najliczniej występujące zawody

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1	000000	Bez zawodu	1492	1045
2	522107	Sprzedawca	547	510
3	913207	Sprzątaczk	196	196
4	722204	Ślusarz	175	12
5	743304	Krawiec	165	159
6	512201	Kucharz	156	137
7	341902	Technik ekonomista	152	146
8	711101	Górník eksploatacji podziemnej	140	0
9	419101	Pracownik biurowy	102	93
10	932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	88	67
11	914101	Gospodarz domu	84	79
12	712102	Murarz	79	1
13	311502	Technik mechanik	76	9
14	522190	Pozostali sprzedawcy i demonstratorzy	69	65
15	931301	Robotnik budowlany	64	2
16	723190	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	64	0
17	743604	Szwaczka	62	61
18	722304	Tokarz	61	35
19	914103	Robotnik gospodarczy	60	28
20	913206	Salowa	57	56

4. ANALIZA NAPŁYWU BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Struktura napływu bezrobotnych według zawodów w 2008 roku odzwierciedla grupy zawodów generujących bezrobocie.

Zdecydowanie największy napływ bezrobotnych odnotowuje się w grupach zawodów związanych z przemysłem. 10 dominujących grup zawodów agreguje 83,67 % ogółu bezrobotnych.

Struktura napływu bezrobotnych wg grup zawodowych – największy napływ

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1	72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	12,66 %	2,33 %
2	52	Modelki i demonstratorzy	10,57 %	18,24 %
3	71	Górnicy i robotnicy budowlani	10,28 %	0,92 %
4	74	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	8,66 %	11,21 %
5	31	Średni personel techniczny	8,35 %	3,70 %
6	34	Pracownicy pozostałych specjalności	8,21 %	13,27 %
7	51	Pracownicy usług osobistych i ochrony	7,48 %	10,98 %
8	91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	7,44 %	10,65 %
9	24	Pozostali specjaliści	5,81 %	7,92 %
10	93	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	4,21 %	2,02 %

W najmniejszym stopniu bezrobocie generują grupy zawodów związane z rolnictwem, rybołówstwem, ogrodnictwem, co ma związek z profilem gospodarczym Bytomia oraz grupy zawodów związane z bardzo wysokimi kwalifikacjami pracowników a dotyczą kadry zarządzającej.

Struktura napływu bezrobotnych wg grup zawodowych – najmniejszy napływ

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1	63	Leśnicy i rybacy	0,02 %	0,0 %
2	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	0,03 %	0,02 %
3	64	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,06 %	0,12 %
4	33	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	0,06 %	0,06 %
5	13	Kierownicy małych przedsiębiorstw	0,07 %	0,1 %
6	12	Kierownicy dużych i średnich organizacji	0,22 %	0,14 %

7	61	Rolnicy	0,33 %	0,43 %
8	62	Ogrodnicy	0,47 %	0,63 %
9	23	Specjaliści szkolnictwa	0,51 %	0,78 %
10	22	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	0,64 %	1,08 %

Napływ bezrobotnych absolwentów kształtował się nieco inaczej. Największy napływ odnotowano w grupach zawodów związanych z wykształceniem średnim i wyższym. Ponad 39 % ogółu stanowiły osoby z grup zawodowych „pozostali specjaliści” oraz „pracownicy pozostałych specjalności”. Do tych grup zalicza się między innymi pracowników finansowych, ekonomistów, socjologów, politologów, filologów, plastyków, organizatorów turystyki, itp.

10 dominujących grup obejmuje 94,58 % ogółu absolwentów.

Struktura napływu bezrobotnych absolwentów wg grup zawodowych – największy napływ

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Absolwenci ogółem	Kobiety
1	24	Pozostali specjaliści	22,27 %	23,85 %
2	34	Pracownicy pozostałych specjalności	17,0 %	22,71 %
3	31	Średni personel techniczny	14,97 %	3,43 %
4	51	Pracownicy usług osobistych i ochrony	10,66 %	15,46 %
5	32	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	8,38 %	10,11 %
6	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	7,06 %	6,11 %
7	52	Modelki i demonstratorzy	5,27 %	7,06 %
8	74	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	3,59 %	3,00 %
9	71	Górnicy i robotnicy budowlani	3,11 %	0,38 %
10	72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	2,27 %	0,19 %

Nie wystąpił jakikolwiek napływ dotyczący absolwentów w następujących grupach zawodowych:

- Kierownicy dużych i średnich organizacji,
- Kierownicy małych przedsiębiorstw,
- Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy,
- Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów,
- Rolnicy,
- Leśnicy i rybacy,
- Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,

- Operatorzy i monterzy maszyn,
- Kierowcy i operatorzy pojazdów,
- Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach,
- Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni,
- Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie.

Analiza napływu bezrobotnych według zawodów w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu wskazuje, że w 2008 roku najliczniej rejestrowały się osoby z wykształceniem zawodowym lub niższym. Wymienione w poniższej tabeli zaledwie 20 zawodów agregują 7624 osób, które stanowią 58,64 % wszystkich noworejestrowanych osób, których w 2008 roku było łącznie 13001.

Struktura napływu bezrobotnych wg zawodów – najliczniej występujące zawody

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1	000000	Bez zawodu	3400	1925
2	522107	Sprzedawca	928	853
3	341902	Technik ekonomista	357	310
4	722204	Ślusarz	317	9
5	711101	Górnik eksploatacji podziemnej	295	0
6	743304	Krawiec	271	268
7	512201	Kucharz	222	175
8	311502	Technik mechanik	200	14
9	913207	Sprzątaczką	197	196
10	712102	Murarz	187	3
11	419101	Pracownik biurowy	175	159
12	311401	Technik elektronik	147	10
13	931301	Robotnik budowlany	127	2
14	741203	Piekarz	126	42
15	723190	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	125	0
16	514102	Fryzjer	117	113
17	932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	110	60
18	914101	Gospodarz domu	110	90
19	341501	Technik handlowiec	109	101
20	914103	Robotnik gospodarczy	104	39

Napływ bezrobotnych absolwentów kształtował się nieco inaczej. Największy napływ odnotowano w zawodach związanych z wykształceniem średnim, nieco niższy

z wykształceniem wyższym. 20 dominujących zawodów obejmuje 64,75 % ogółu noworejestrowanych absolwentów, których łącznie było 1186.

Struktura napływu bezrobotnych absolwentów wg zawodów – najliczniej występujące zawody

Lp.	Kod zawodów	Nazwa zawodu	Absolwenci ogółem	Kobiety
1	000000	Bez zawodu	351	261
2	341902	Technik ekonomista	60	49
3	522107	Sprzedawca	44	37
4	514102	Fryzjer	33	33
5	311401	Technik elektronik	30	0
6	311502	Technik mechanik	26	0
7	512202	Kucharz małej gastronomii	26	20
8	241990	Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	21	14
9	341501	Technik handlowiec	19	17
10	343101	Technik administracji	19	18
11	244104	Pedagog	17	14
12	312102	Technik informatyk	17	2
13	341404	Technik hotelarstwa	16	12
14	321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	15	8
15	322401	Masażysta	14	11
16	244204	Politolog	13	7
17	514103	Kosmetyczka	13	13
18	419101	Pracownik biurowy	12	12
19	241102	Ekonomista	11	3
20	247901	Specjalista administracji publicznej	11	10

5. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Od 2002 roku zauważalny jest bardzo duży wzrost liczby ofert pracy dostępnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu. W roku 2008 zgłoszono 6.283 ofert pracy co jest wartością największą w przeciągu ostatnich siedmiu lat.

Liczba ofert pracy w latach 2002-2008

	Oferty pracy w 2002r.	Oferty pracy w 2003r.	Oferty pracy w 2004r.	Oferty pracy w 2005r.	Oferty pracy w 2006r.	Oferty pracy 2007r.	Oferty pracy 2008r.
Ogółem:	2.422	2.732	2.729	3.055	3.506	6.168	6.283

Z analizy struktury ofert pracy wg grup zawodowych wynika, iż najczęściej składane były oferty pracy w handlu, usługach, budownictwie i przemyśle. 10 dominujących grup zawodowych agregują 87,99 % ogółu ofert pracy.

Struktura ofert pracy wg grup zawodowych – najczęściej składane oferty

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grup zawodowych	Oferty pracy zgłoszone w 2008 roku
1	91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	14,71 %
2	71	Górnicy i robotnicy budowlani	12,88 %
3	41	Pracownicy obsługi biurowej	11,43 %
4	72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	10,39 %
5	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	9,50 %
6	12	Kierownicy dużych i średnich organizacji	8,36 %
7	34	Pracownicy pozostałych specjalności	5,76 %
8	52	Modelki i demonstratorzy	5,65 %
9	51	Pracownicy usług osobistych i ochrony	4,89 %
10	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	4,42 %

Nie odnotowano natomiast żadnych ofert pracy w grupie „Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby” ze względu na profil gospodarczy Bytomia.

Ranking zawodów, w których złożono najwięcej ofert pracy w Bytomiu w roku 2008r. prezentuje się następująco:

1. pracownik biurowy – 521
2. robotnik gospodarczy – 460
3. sprzedawca – 328
4. robotnik budowlany – 299
5. sprzątaczką – 200
6. murarz – 139
7. robotnik drogowy – 127
8. magazynier – 115
9. monter sprzętu gospodarstwa domowego – 100
10. ślusarz – 98
11. pakowacz – 84
12. monter instalacji wodociagowych i kanalizacyjnych – 84
13. cieśla – 83
14. spawacz ręczny łukiem elektrycznym – 80
15. szwaczka – 75
16. elektromonter instalacji elektrycznej – 75
17. górnik eksploatacji podziemnej – 73
18. zbrojarz – 73
19. Telemarketer – 70
20. kucharz – 63

6. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Analiza porównawcza ofert pracy i bezrobotnych wg zawodów pozwala wskazać zawody „nadwyżkowe” i „deficytowe” wśród zarejestrowanych bezrobotnych, co powinno stanowić sygnał dla osób stojących u progu wyboru przyszłego zawodu, a także dla instytucji odpowiedzialnych za politykę edukacyjną.

Dane zawarte w zestawieniu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w 2008 roku pokazują, że rynek pracy Bytomiu związany jest przede wszystkim z problematyką zawodów nadwyżkowych.

Spośród 803 zawodów, które występują na bytomskim rynku pracy aż 138 pozycje klasyfikują się jako zawody nadwyżkowe, 33 pozycje stanowią zawody zrównoważone, natomiast 105 zawodów zalicza się do zawodów deficytowych. Pozostałe 527 zawody to takie, w przypadku, których występuje sytuacja, gdy wpływają oferty natomiast nie rejestrują się osoby lub odwrotnie.

Na przykładnie dużych grup zawodów wygląda to następująco:

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych wg grup zawodów

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów	
1	"64"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0	Zawody nadwyżkowe
2	"62"	Ogrodnicy	0,0222	
3	"61"	Rolnicy	0,0625	
4	"33"	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	0,1667	
5	"24"	Pozostali specjaliści	0,1685	
6	"32"	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	0,1852	
7	"31"	Średni personel techniczny	0,2195	
8	"73"	Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanterijnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	0,25	
9	"74"	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	0,3209	
10	"52"	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	0,3498	
11	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,3506	
12	"51"	Pracownicy usług osobistych i ochrony	0,4276	
13	"13"	Kierownicy małych przedsiębiorstw	0,4286	
14	"34"	Pracownicy pozostałych specjalności	0,4594	
15	"22"	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	0,5161	
16	"72"	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	0,537	
17	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,7477	
18	"71"	Górnicy i robotnicy budowlani	0,8197	

19	"91"	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	1,2941	Zawody deficytowe
20	"12"	Kierownicy dużych i średnich organizacji	1,3182	
21	"42"	Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	1,4156	
22	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	1,4777	
23	"23"	Specjaliści szkolnictwa	1,7959	
24	"41"	Pracownicy obsługi biurowej	1,9564	
25	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	2	
26	"82"	Operatorzy i monterzy maszyn	2,1731	
27	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	5	
28	"63"	Leśnicy i rybacy	11	

W zamieszczonej poniżej tabeli przedstawiono zawody nadwyżkowe uszeregowane wg wielkości nadwyżki osób bezrobotnych zarejestrowanych w okresie od 01.01.2008 do 31.12.2008 roku do liczby ofert pracy pozyskanych w analogicznym okresie przez Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu.

Zawody nadwyżkowe:

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
"713101"	Dekarz	0,8955
"724205"	Elektromonter maszyn i urządzeń górnictwa podziemnego	0,8889
"743390"	Pozostali krawcy, kapelusznicy i pokrewni	0,8889
"823205"	Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	0,8333
"224101"	Pielęgniarka	0,8095
"241912"	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	0,8
"311801"	Grafik komputerowy	0,8
"214706"	Inżynier inżynierii materiałowej	0,7692
"712102"	Murarz	0,7433
"743604"	Szwaczka	0,7353
"931101"	Robotnik górniczy dołowy	0,7143
"742290"	Pozostali stolarze i pokrewni	0,7
"214203"	Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne	0,6667
"214506"	Inżynier mechanik – technologia mechaniczna	0,6667
"235907"	Pedagog szkolny	0,6667
"315101"	Inspektor budowlany	0,6667
"714201"	Lakiernik samochodowy	0,6667
"721404"	Oczyszczacz konstrukcji stalowych	0,6667
"714101"	Malarz budowlany	0,6364
"223903"	Fizjoterapeuta	0,625
"724102"	Elektromechanik pojazdów samochodowych	0,625
"214290"	Pozostali inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska	0,6
"312102"	Technik informatyk	0,5932
"241917"	Specjalista do spraw reklamy	0,5833

"713203"	Posadzkarz	0,5833
"742207"	Stolarz meblowy	0,5556
"514103"	Kosmetyczka [zawód szkolny: Technik usług kosmetycznych]	0,55
"713601"	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	0,5333
"833308"	Operator suwnic [suwnicowy]	0,5263
"721303"	Blacharz samochodowy	0,52
"722304"	Tokarz	0,5165
"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	0,5062
"214401"	Inżynier elektronik	0,5
"245207"	Projektant wzornictwa przemysłowego	0,5
"723307"	Mechanik silników spalinowych	0,5
"826201"	Operator maszyn dziewiarskich	0,5
"828390"	Pozostali monterzy sprzętu elektronicznego	0,5
"832102"	Taksówkarz	0,5
"915206"	Woźny	0,5
"514102"	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	0,4957
"322404"	Terapeuta zajęciowy	0,4583
"741104"	Rzeźnik wędliniarz	0,4545
"742204"	Stolarz	0,4474
"322401"	Masażysta [zawód szkolny: Technik masażysta]	0,4444
"723106"	Mechanik pojazdów samochodowych	0,4444
"222108"	Specjalista ochrony środowiska	0,4286
"311302"	Technik elektryk	0,4267
"322402"	Technik fizjoterapii	0,4167
"322601"	Technik farmaceutyczny	0,4167
"414101"	Listonosz	0,4167
"512301"	Bufetowy [barman]	0,386
"311403"	Technik mechatronik	0,375
"322704"	Technik elektroradiolog	0,3636
"414102"	Ekspedient pocztowy	0,3571
"522107"	Sprzedawca	0,3534
"723304"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,3529
"741203"	Piekarz	0,3413
"131501"	Kierownik małego przedsiębiorstwa w gastronomii, hotelarstwie i turystyce	0,3333
"131901"	Kierownik małego przedsiębiorstwa gdzie indziej niesklasyfikowany	0,3333
"241303"	Doradca zawodowy	0,3333
"311402"	Technik telekomunikacji	0,3333
"311802"	Kreślarz techniczny	0,3333
"321101"	Technik analityki medycznej	0,3333
"322301"	Asystentka stomatologiczna	0,3333
"522190"	Pozostali sprzedawcy i demonstratorzy	0,3333
"712190"	Pozostali murarze i pokrewni	0,3333
"741101"	Garmażer	0,3333
"816204"	Palacz kotłów c.o. gazowych	0,3333
"816205"	Palacz kotłów c.o. wodnych rusztowych	0,3333
"828105"	Monter maszyn i urządzeń przemysłowych	0,3333
"828190"	Pozostali monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	0,3333
"722204"	Ślusarz	0,3091
"724201"	Elektromonter [elektryk] zakładowy	0,3019
"713690"	Pozostali monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych	0,3

"713901"	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	0,3
"221102"	Biolog	0,2857
"242990"	Pozostali prawnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,2857
"821208"	Szlifierz kamienia	0,2857
"512201"	Kucharz	0,2838
"211301"	Chemik	0,2727
"311204"	Technik budownictwa	0,2551
"214923"	Specjalista bezpieczeństwa i higieny pracy	0,25
"513102"	Opiekunka dziecięca	0,25
"713602"	Monter instalacji gazowych	0,25
"723302"	Mechanik maszyn i urządzeń do obróbki metali	0,25
"932101"	Konserwator części	0,25
"711101"	Górnik eksploatacji podziemnej	0,2475
"915202"	Dozorca	0,2414
"933102"	Ładowacz	0,2333
"743702"	Tapicer	0,2308
"341601"	Zaopatrzeniowiec	0,2222
"347102"	Plastyk	0,2222
"916102"	Ładowacz nieczystości stałych	0,2222
"741201"	Cukiernik	0,2211
"214990"	Pozostali inżynierowie i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,2143
"242904"	Prawnik legislator	0,2143
"721390"	Pozostali blacharze	0,2
"725202"	Monter sieci telekomunikacyjnych	0,2
"731190"	Pozostali mechanicy precyzyjni	0,2
"821108"	Operator obrabiarek zespołowych	0,2
"913302"	Praczka	0,2
"341501"	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	0,1743
"214101"	Architekt	0,1667
"223190"	Pozostali lekarze	0,1667
"311590"	Pozostali technicy mechanicy	0,1667
"514109"	Fryzjer damski	0,1667
"241204"	Specjalista do spraw finansów [analityk finansowy]	0,1538
"241915"	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,1515
"743304"	Krawiec	0,1439
"712201"	Betoniarz	0,1429
"816206"	Palacz kotłów parowych	0,1379
"932104"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,1273
"734502"	Introligator poligraficzny	0,125
"832203"	Motorniczy tramwaju	0,125
"311401"	Technik elektronik	0,1224
"932106"	Sortowacz	0,12
"913202"	Palacz pieców zwykłych	0,1111
"311502"	Technik mechanik	0,105
"724203"	Elektromonter maszyn elektrycznych	0,0952
"724190"	Pozostali elektromechanicy	0,0789
"731102"	Mechanik automatyki przemysłowej i urządzeń precyzyjnych	0,0769
"244105"	Socjolog	0,0714
"725201"	Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych [telemonter]	0,0714
"712302"	Stolarz budowlany	0,0667
"914101"	Gospodarz domu	0,0636

"512202"	Kucharz małej gastronomii	0,0617
"241102"	Ekonomista	0,0612
"311209"	Technik ochrony środowiska	0,0588
"315202"	Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy [zawód szkolny: Technik bezpieczeństwa i higieny pracy]	0,0588
"725190"	Pozostali monterzy elektronicy	0,0588
"241205"	Specjalista do spraw rachunkowości	0,0556
"724290"	Pozostali elektromonterzy	0,0541
"621201"	Ogrodnik terenów zieleni	0,0312
"913206"	Salowa	0,0286
"723190"	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	0,024
"723303"	Mechanik maszyn i urządzeń górniczych	0,02
"244104"	Pedagog	0,0182
"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,0132

Zamieszczona poniżej tabela przedstawia, z kolei, zawody deficytowe uszeregowane według wielkości deficytu osób bezrobotnych zarejestrowanych w okresie od 01.01.2008 do 31.12.2008 roku do liczby ofert pracy pozyskanych w analogicznym okresie przez Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu.

Zawody deficytowe

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
"712204"	Zbrojarz	73
"832301"	Kierowca ciągnika siodłowego	40
"932190"	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	30
"811102"	Operator koparek i zwałowarek	24,5
"341504"	Telemarketer	23,3333
"631190"	Pozostali robotnicy leśni i pokrewni	19
"921190"	Pozostali robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni	15
"821190"	Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki metali	11
"833401"	Kierowca operator wózków jezdniowych	11
"514104"	Manikiurzystka	10
"713301"	Sztukator	10
"833313"	Operator żurawia jezdniowego	10
"932103"	Pakowacz	9,3333
"345302"	Funkcjonariusz służby penitencjarnej	9
"419190"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	7,5
"713302"	Tynkarz	7,3333
"346103"	Opiekunka środowiskowa	7,25
"347101"	Florysta	7
"828790"	Pozostali monterzy wyrobów złożonych	7
"721203"	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	6,6667
"724301"	Elektromonter instalacji elektrycznych	6,25
"712901"	Konserwator budynków	6

"713401"	Monter izolacji budowlanych	6
"722390"	Pozostali ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali	6
"829190"	Pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	6
"931203"	Robotnik drogowy	5,7727
"913203"	Pokojuowa [w hotelu]	5,75
"235908"	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	5,5
"914202"	Operator myjni	5,5
"422202"	Rejestratorka medyczna	5,1667
"122401"	Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w handlu hurtowym i detalicznym	5
"833290"	Pozostali operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	5
"832201"	Kierowca autobusu	4,5
"914103"	Robotnik gospodarczy	4,4231
"233104"	Nauczyciel języka obcego w szkole podstawowej	4
"342204"	Spedytor [zawód szkolny: Technik spedytor]	4
"413190"	Pozostali magazynierzy i pokrewni	4
"413301"	Dyspozytor transportu samochodowego	4
"514201"	Hostessa	4
"812403"	Tłoczarz w metalu	4
"913211"	Sprzątacze pojazdów	4
"932105"	Robotnik przy myciu części i zespołów	4
"712301"	Cieśla	3,9524
"721202"	Spawacz ręczny gazowy	3,8571
"341503"	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	3,4545
"214590"	Pozostali inżynierowie mechanicy	3
"322303"	Technik dentystyczny	3
"346102"	Opiekun w domu pomocy społecznej	3
"631102"	Robotnik leśny	3
"713704"	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	3
"743501"	Krojczy	3
"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	2,9771
"721403"	Monter konstrukcji stalowych	2,75
"233108"	Nauczyciel nauczania początkowego	2,7333
"322302"	Higienistka stomatologiczna	2,6667
"931201"	Kopacz	2,6
"713604"	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	2,5455
"821107"	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	2,5
"931301"	Robotnik budowlany	2,3543
"722303"	Szlifierz metali	2,3333
"348202"	Bibliotekarz	2,25
"723104"	Mechanik samochodów ciężarowych	2,2
"832101"	Kierowca samochodu osobowego	2,1154
"232108"	Nauczyciel języka obcego	2
"243101"	Archiwista	2
"419103"	Pracownik do spraw osobowych	2
"422201"	Recepcjonista	2
"513202"	Pomoc dentystyczna	2
"712490"	Pozostali robotnicy budowy dróg i pokrewni	2
"712902"	Montażysta dekoracji	2
"712904"	Monter rusztowań	2

"722290"	Pozostali ślusarze i pokrewni	2
"722301"	Frezer	2
"722490"	Pozostali szlifierze narzędzi i polerowacze metali	2
"812201"	Operator maszyn i urządzeń do obróbki plastycznej	2
"821103"	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	2
"831212"	Ustawiacz	2
"915103"	Dostawca potraw	2
"932107"	Wydawca materiałów	2
"712401"	Brukarz	1,9412
"421102"	Kasjer handlowy	1,9375
"341201"	Agent ubezpieczeniowy	1,8
"915203"	Parkingowy	1,7143
"413103"	Magazynier	1,6667
"421201"	Kasjer bankowy	1,6667
"833390"	Pozostali maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	1,6667
"723105"	Mechanik samochodów osobowych	1,619
"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	1,5676
"311290"	Pozostali technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni	1,5
"515990"	Pozostali pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	1,5
"713603"	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	1,5
"722206"	Ślusarz narzędziowy	1,5
"724210"	Elektromonter telekomunikacyjnych urządzeń zasilających	1,5
"915204"	Portier	1,4583
"123901"	Kierownik wewnętrznej jednostki organizacyjnej gdzie indziej niesklasyfikowany	1,4286
"913204"	Pomoc kuchenna	1,3659
"311990"	Pozostali technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	1,3333
"411101"	Sekretarka	1,3333
"724101"	Elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych	1,3333
"343201"	Księgowy [samodzielny]	1,2632
"831203"	Manewrowy	1,2222
"916201"	Robotnik placowy	1,2222
"812108"	Wytapiacz stali, surówki i żelazostopów	1,2
"346104"	Pracownik socjalny	1,1905
"513301"	Opiekunka domowa	1,1111

Kolejna tabela przedstawia zawody cechujące się równowagą pomiędzy zapotrzebowaniem a liczbą poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawodu zrównoważone

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
"515902"	Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia]	0,9259

"512302"	Kelner	0,9524
"121102"	Dyrektor wykonawczy	1
"123501"	Kierownik działu zaopatrzenia i dystrybucji	1
"131401"	Kierownik małego przedsiębiorstwa w handlu hurtowym i detalicznym	1
"214301"	Inżynier elektryk	1
"214390"	Pozostali inżynierowie elektrycy	1
"214503"	Inżynier mechanik – maszyny i urządzenia przemysłowe	1
"214602"	Inżynier technologii chemicznej	1
"233201"	Nauczyciel przedszkola	1
"241403"	Zarządca nieruchomości	1
"244401"	Psycholog	1
"315206"	Kontroler jakości wyrobów - artykuły przemysłowe	1
"322101"	Higienistka szkolna	1
"322201"	Optyk okularowy [zawód szkolny: Technik optyk]	1
"331101"	Instruktor amatorskiego ruchu artystycznego	1
"345190"	Pozostali policjanci	1
"421290"	Pozostali kasjerzy bankowi i pokrewni	1
"422103"	Pracownik biura podróży	1
"512103"	Intendent	1
"512203"	Szef kuchni [kuchmistrz]	1
"512290"	Pozostali kucharze	1
"514990"	Pozostali pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	1
"711301"	Kamieniarz	1
"712103"	Zdun	1
"721290"	Pozostali spawacze i pokrewni	1
"724103"	Elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego	1
"813990"	Pozostali operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych, ceramicznych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1
"823290"	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	1
"833204"	Operator sprzętu do robót ziemnych	1
"911190"	Pozostali sprzedawcy uliczni	1
"914190"	Pozostali gospodarze budynków	1
"913207"	Sprzątaczką	1,0152

Bardzo częstym zjawiskiem jest aktualnie fakt niezrealizowania ofert pracy z powodu braku kandydatów. Bardzo często ma również miejsce sytuacja, że bezrobotni odmawiają przyjęcia proponowanych przez Urząd Pracy ofert pracy. Przyczyną odmów przyjęcia ofert pracy, stażu, przygotowania zawodowego a nawet szkolenia jest przede wszystkim fakt, że wiele osób bezrobotnych zgłasza się do Urzędu Pracy w związku z koniecznością uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego oraz świadczeń opieki społecznej i osoby te nie są zainteresowane pracą lub inną formą aktywności zawodowej.

Ponadto oferty pracy lokalnych pracodawców są często nieatrakcyjne z uwagi na minimalną płacę lub propozycje pracy w ramach umowy-zlecenia lub umowy o dzieło.

Wyniki analizy zawodów nadwyżkowych i deficytowych nakładają się na wyniki analizy wskaźnika szansy uzyskania oferty pracy.

Zawody o najwyższym wskaźniku szansy uzyskania oferty są równocześnie zaliczane do zawodów deficytowych.

7. WNIOSKI

Struktura zawodowa bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu jest odzwierciedleniem zmian gospodarczych, które dokonały się w mieście. Charakteryzuje się ona przewagą zawodów związanych z tradycyjnymi gałęziami gospodarki, jakimi były w Bytomiu górnictwo i hutnictwo.

Potwierdza to przeprowadzona analiza, która wskazuje, że popyt na określone grupy zawodów jest kształtowany przez tendencje zawodowe, które generują pojawianie się nowych zawodów, wpływają na zanikanie zawodów istniejących oraz decydują o całkowitym braku popytu na wybrane zawody i specjalności.

Stałą tendencją bytomskiego rynku pracy jest dominacja zawodów nadwyżkowych, które znacznie przewyższają liczbę zawodów deficytowych.

Wyniki przeprowadzonej analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych wykorzystane są na bieżąco przez Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu w szczególności do:

- określenia odpowiednich kierunków szkoleń organizowanych dla osób bezrobotnych,
- korekty struktury kształcenia zawodowego w przygotowywanych corocznie wspólnie z Wydziałem Edukacji Urzędu Miasta „planach naborowych” do szkół ponadgimnazjalnych,
- usprawnienia działań pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o aktualnej sytuacji na bytomskim rynku pracy pod kątem szansy na uzyskanie zatrudnienia,
- usprawnienia działań poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych,
- ułatwienia realizacji aktywnych form ograniczających długotrwałe bezrobocie poprzez realizację założeń outplacementu tj. programu zwolnień monitorowanych w zakresie tworzenia oferty przekwalifikowań.

Na zakończenie należy jeszcze raz podkreślić, że monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz wnioski sformułowane w trakcie analizy przedmiotu badania, stanowią obraz lokalnego rynku pracy, który charakteryzuje tylko pewien fragment rzeczywistości. Wolne miejsca pracy, którymi dysponował Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu w 2008 roku nie odzwierciedlały struktury wszystkich ofert dostępnych na lokalnym rynku pracy. Poza tym część bezrobotnych z terenu Bytomia podjęła pracę poza jego obszarem, co sprawia, że monitoring tworzony dla lokalnego rynku pracy nie pokazuje faktycznego

zapotrzebowania pracodawców na pracowników w określonych zawodach. Zanalizowanie rynku pracy, nawet lokalnego, jest zadaniem trudnym, czasochłonnym i kosztownym.